

KAI DANGŲ SKRODŽIA PAVOJINGI ŽAIBAI

Remiantis hidrometeorologų stebėjimais, Lietuvoje perkūnijos dažniausiai trunka vasarą, nors pajūrio regione jų pasitaiko ir žiemą. Aktyviausios jos būna nuo 18 iki 23 valandos. Nuo ankstauro ryto iki vidurdienio perkūnijų beveik nepasitaiko, nes žemė dar būna neįkaitusi.

Žmonės labiausiai išsigąsta, kai žaibo tvyksniai nušviečia visą dangų ir pasigirsta stiprus perkūnijos trenksmas. Tačiau tuomet pavojus jau būna praėjęs, nes žaibo šviesa ir trenksmas mus pasiekia tuomet, kai išlydis būna įvykęs.

Tai, kad žaibas į tą pačią vietą netrenkia, yra mitas. Nustatyta, kad kiekviena sekundė perkūnija sukelia nuo 50 iki 100 išlydžių į žemę, tad tikimybė, kad esant tokiam išlydžių skaičiui ir antrą, o gal net trečią kartą į tą pačią vietą trenks žaibas, išlieka.

Dažniausiai žaibas trenkia į aukštesnius objektus, iškilusius virš žemės paviršiaus: namus, ūkinius pastatus, medžius, stulpus, tvorą arba net žmones. Žaibo išlydis renkasi trumpiausią kelią tarp debesų ir žemės ar ant jo paviršiaus esančių objektų. Lietuvoje labiausiai dėl žaibo sukeltų gaisrų nukenčia ūkinės paskirties pastatai ir gyvenamieji namai, kuriuose nebūna įrengtų žaibolaidžių. Žaibo išlydį pritraukia dėl iš elektros tinklo neišjungti elektros prietaisai.

Kol dar neįvyko nelaimė, geriausiai ant pastatų įsirengti žaibolaidžius, o jeigu jie jau yra, patartina patikrinti, ar jie gerai įžeminti, tvarkingi. Kadangi pastaruosiu metu vis dažniau griaudėja perkūnija, o vasara dar tik įpusėjo, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas pataria gyventojams,

kaip saugotis nuo žaibų.

- Žaibuojant ir griaudžiant pasilikti namuose, uždaryti langus, duris, dūmtraukių sklendes, ventiliacines angas, kad nebūtų skersvėjų, galinčių pritraukti kamuolinį žaibą.

- Būtina išjungti visus elektros prietaisus, atjungti antenas.

- Perkūnijos metu pavojinga liesti metalines pastato konstrukcijas, vamzdynus, būti arti elektros laidų, antenų, langų, durų, namo lauko sienų, už kurių auga dideli medžiai.

- Nuo žaibo patikimai apsaugo ir automobilis, bet reikia įtraukti anteną, užsidaryti langus ir nesiliesti prie jo metalinių konstrukcijų.

- Jeigu audra užklupo lauke, siūloma nesislėpti po aukštais pavieniais medžiais, prie stulpų ar pastatų sienų, neieškoti prieglobsčio šalia žaibolaidžių, metalinių bokštų ar aukštų kaminų, vengti aukštesnių atvirų vietų.

- Geriausia pasislėpti krūmuose arba atsitūpti nuokalnėje, apėmus rankomis kelius.

- Pamačius kamuolinį žaibą, rekomenduojama elgtis ramiai, nejudėti, prie jo nesiartinti, nemandyti paliesti jo koku nors daiktu ar nuo jo bėgti, nes oro srovė gali jį pritraukti prie žmogaus.

- Griaudžiant patariama nebėgioti, nevažiuoti motociklu ar dviračiu, nelaikyti rankose metalinių daiktų. Net į skėčio metalinį antgalį gali trenkti žaibas.

- Žaibą gali pritraukti ir iš kamino rūkstantys dūmai, tad krosnies ar židinio kūrenti nepatartina.

- Stichijos metu pavojinga glostyti naminius gyvūnus: kates, šunis, arklius, nes kailis - puikus laidininkas. Net jeigu jūsų augintinis labai baikštus, perkūnijos metu geriau nebūti šalia jo, nelaikyti ant rankų, o uždaryti į atskirą patalpą.

- Žaibuojant ypač pavojinga būti šalia vandens telkinių. Perkūnijai užklupus maudantis, žvejojant ar besiirstant valtimi, raginama skubėti į krantą.

- Ne mažiau pavojingi elektros laidininkai perkūnijos metu yra mobilieji telefonai. Meteorologai įspėja, kad žaibas gali trenkti net į devynaukščio pirmajame aukšte arti lango mobiliuoju telefonu kalbantį žmogų.

Telšių rajono savivaldybės administracija

KAI DANGŲ SKRODŽIA PAVOJINGI ŽAIBAI

